

А К Т

лісопатологічного обстеження лісових насаджень Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

30.03.2026

с. Словечне

На звернення філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (далі – ДП «Ліси України»), лист № 4844/40.1.9-2026 від 20.03.2026, згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою КМУ №555 від 27.07.1995, нами, інженером-лісопатологом спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі – ДСЛП «Київлісозахист») Сергієм БОГАТИРЧУКОМ, начальником Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» Сергієм ТАЛЯРОВСЬКИМ, лісничими: Велідницького лісництва Максимом ЗЕЛЕНЦОВИМ, Листвинського лісництва Олександром РУДНИЦЬКИМ, Усівського лісництва Миколою АНДРОСОВИЧОМ, Кованського лісництва Вадимом КОСТЮКОМ, Нагорянського лісництва Андрієм КУПРІЙЧУКОМ, проведено лісопатологічне обстеження насаджень Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на доцільність призначення в них заходів з поліпшення санітарного стану лісів, а саме вибіркової санітарної рубки (далі – ВСР) на 2026 рік.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують проведення ВСР наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2019 року.

Результати обстеження:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження **стовбуровими шкідниками**.

Таблиця 1

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа, що потребує ВСР	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захищеності	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, кубічних метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, кубічних метрів на 1 гектар			
Велідницьке лісництво														
9	3	2.6	(1)	1.3	10СЗ	95	0.70	2	26	32	390	3	великий та малий соснові лубоїди	40
9	5	3.0	(1)	2.1	10СЗ	81	0.70	2	23	30	350	3	великий та малий соснові лубоїди	35
12	12	2.6		2.6	10СЗ	71	0.80	2	21	28	350	4	великий та малий соснові лубоїди	25
18	7	4.0		4.0	10СЗ+БП	70	0.80	2	21	22	350	3	великий та малий соснові лубоїди	20
21	18	3.8	(1)	2.6	10СЗ+БП	59	0.80	1	21	22	340	4	великий та малий соснові лубоїди	35
21	37	9.2	(2)	1.7	10СЗ+БП	76	0.70	1	23	28	345	4	великий та малий соснові лубоїди	30
63	39	12.3	(1)	1.9	7СЗЗБП	71	0.70	1	22	26	260	4	великий та малий соснові лубоїди	35

74	23	3.9		3.9	9С31БП	76	0.75	2	20	28	280	4	великий та малий соснові лубоїди	30
Разом		41.4		20.1										
Листвинське лісництво														
20	48	3.3		3.3	10С3+ЯЛЕ+ДЗ+БП+ВЛЧ	74	0.60	1А	28	36	380	3	великий та малий соснові лубоїди	20
26	23	0.6		0.6	8С32БП+ДЗ	66	0.85	1А	26	28	380	4	великий та малий соснові лубоїди	35
27	18	4.9		4.9	10С3	71	0.70	1А	27	32	420	4	великий та малий соснові лубоїди	15
38	5	3.5		3.5	10С3+БП	63	0.75	1А	27	32	450	4	великий та малий соснові лубоїди	10
39	2	4.2		4.2	8С32БП+ОС	61	0.75	1А	25	28	380	4	великий та малий соснові лубоїди	10
55	17	1.4		1.4	6С33ДЗ1БП	59	0.70	1А	26	28	270	4	великий та малий соснові лубоїди	15
55	18	2.8		2.8	7С32ДЗ1БП	66	0.75	1А	27	32	340	4	великий та малий соснові лубоїди	10
56	22	1.3		1.3	5С31ДЗ2БП10С1ГЗ	71	0.70	1А	27	32	280	4	великий та малий соснові лубоїди	10
56	27	1.8		1.8	6С32ДЗ2БП	66	0.70	1А	27	32	300	4	великий та малий соснові лубоїди	25
56	42	0.8		0.8	6С34ДС+БП	59	0.65	1А	25	26	330	4	великий та малий соснові лубоїди	50
64	23	1.0		1.0	9С31ВЛЧ	66	0.65	1А	27	32	370	4	великий та малий соснові лубоїди	30
66	1	7.0		7.0	4С33ДЗ3БП+ОС	61	0.65	1Б	27	32	260	4	великий та малий соснові лубоїди	10
Разом		32.6		32.6										
Усівське лісництво														
5	11	4.2		4.2	10С3+БП	52	0.75	1А	22	24	340	4	великий та малий соснові лубоїди	15
5	18	1.2		1.2	10С3+БП	58	0.80	1	21	22	340	4	великий та малий соснові лубоїди	10
29	3	6.0		6.0	7С33БП+ДЗ	61	0.70	1А	25	28	300	4	великий та малий соснові лубоїди	10
39	8	1.5		1.5	10С3	61	0.80	1А	24	24	410	4	великий та малий соснові лубоїди	20
39	9	2.9		2.9	10С3+БП	67	0.85	1	24	24	450	4	великий та малий соснові лубоїди	10
Разом		15.8		15.8										
Кованське лісництво														
20	6	0.9		0.9	10С3+БП	51	0.80	1	19	22	300	4	великий та малий соснові лубоїди	20
20	8	1.8		1.8	10С3+БП	71	0.80	1	24	28	400	4	великий та малий соснові лубоїди	25
Разом		2.7		2.7										
Всього ВСР		93.6		71.2										

При обстеженні даних насаджень виявлено ослаблення дерев сосни звичайної (*Pinus sylvestris*). У дерев сосни в нижній частині стовбура на обкорованих деревах в районі товстої кори наявні звивисті повздожні маточні та личинкові ходи великого соснового лубоїда (*Tomicus piniperda*). Також на повалених деревах в верхній частині стовбура в районі тонкої кори виявлено поперечні дугоподібні ходи малого соснового лубоїда (*Tomicus minor*). Під проекціями крон на підстилці знайдено від 5 до 10 шт/м² свіжих пошкоджених пагонів, що свідчить про значну чисельність популяції даних шкідників. Всихання та відмирання дерев зумовлене первинним заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda*, *Tomicus minor*). Повнота насаджень в межах обстежених ділянок нерівномірна.

У таблиці 2 наведена ділянка, що постраждала внаслідок пожежі .

Таблиця 2

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа, що потребує ВСР	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, кубічних метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, кубічних метрів на 1 гектар			
Нагорянське лісництво														
30	22	1,1			6СЗ(61)4СЗ(96)	61	0.75	1	22	28	360	4	пожежа , великий та малий соснові лубоїди	80
Разом		1,1												
Всього ВСР:				1,1										

Обстежене насадження було пошкоджено стійкою низовою пожежею минулих років (Акт про лісову пожежу №54 від 17.04.2020).

При обстеженні були виявлені дерева листяних порід, що потребують відведення в рубку, а саме: береза повисла, дуб звичайний, осика, вільха чорна. Зазначені дерева відносяться до неліквідних та дерев VI категорії. Також спостерігаються дерева з виверненням коріння з ґрунту, зі зламами стовбурів на висоті від 3 до 6 м, підірваною кореневою системою, з нахилом стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, зламами верхівкової частини дерев. Характер пошкодження поодинокий та невеликими групами.

Крім вищезгаданого, причинами погіршення санітарного стану обстежених насаджень є ослаблення і всихання дерев внаслідок їх природного старіння, внутрішньовидової та міжвидової конкуренції, несприятливих чинників середовища, що супроводжується заселенням і пошкодженням дерев стовбуровими шкідниками, які є переносниками інших патогенних мікроорганізмів.

Висновок:

Для покращення лісопатологічного та санітарного стану насаджень Словечанського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України, рекомендуємо провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - ВСР з інтенсивністю (окомірно) 10-80 м³/га у вищезазначених насадженнях на площі **72,3 га з них за причинами призначення:**

- стовбурові шкідники – **71,2 га;**
- пожежа – **1,1 гектара.**

Осередків карантинних, а також хвое- та листогризухих шкідників, та хвороб дерев не виявлено. Рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

Рекомендації:

Призначені ВСР провести у 2026 році згідно пунктів 2,5,6,7,9,10,13,14,19,26 Санітарних правил в лісах України та з урахуванням всіх вимог діючого лісового та екологічного законодавства.

Лісокористувачу підприємства створити посилений моніторинг за станом лісових насаджень.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію в цілому.

Підписи:

Сергій БОГАТИРЧУК

Сергій ТАЛЯРОВСЬКИЙ

Максим ЗЕЛЕНЦОВ

Олександр РУДНИЦЬКИЙ

Микола АНДРОСОВИЧ

Вадим КОСТЮК

Андрій КУПРІЙЧУК